

Verksamhetsplan för naturum Vattenriket 2022

Den 27 november 2010 slog naturum Vattenriket upp dörrarna för första gången. Sedan dess har över en miljon besökare kommit innan för dörrarna för att ta del av utställningen, äta en bit i restaurangen eller vara med på programaktiviteter.

Naturum Vattenriket är besökscenter i Biosfärområde Kristianstads Vattenrike och visar vägen ut till Vattenrikets besöksplatser och rika natur. Naturum vänder sig till en bred målgrupp och inträdet är gratis. Vi arbetar utifrån Naturvårdsverkets riktlinjer med värdeorden *tillgängligt, välkomnande och inspirerande*. Vi arbetar också utifrån Biosfärområdets Handlingsprogram där naturum utgör en viktig del inom de olika utpekade fokusområdena.

År 2022 ser ut att fortfarande åtminstone inledningsvis vara präglad av coronapandemin. Naturum har en extra viktig roll i att uppmuntra till utevistelse och visa vägen ut i Vattenriket, både inne i naturums utställning, genom att flytta ut verksamheten och i digitala former. Under 2022 vänder vi blicken mot havet och dyker ner under ytan. Det blir stort fokus på Östersjön och Hanöbukten i naturums program, pedagogiska verksamhet och i utställningen inne på naturum.



Naturum vintern 2021.

Övergripande planering:

Under 2022 är det Havet som står i fokus. Vi kommer på olika sätt att få ännu fler att hitta ut i Vattenriket. Naturum kommer att vara öppet runt 300 av årets dagar och erbjuda ett brett programutbud, utifrån vad coronarestriktioner tillåter.



År 2022 dyker vi ner under ytan.

Publika aktiviteter

Vi planerar åter för ett stort programutbud med över 500 programpunkter tillsammans med lokala föreningar i bygden. Programverksamheten knyts till årstemat om havet och till årstid och omfattar allt från exkursioner, till föredrag eller konserter och familjeaktiviteter. Ett urval programpunkter för året:

- **Naturligt vis med yoga** genomförs vid tre tillfällen med yogainstruktör och naturvägledare.
- **Biobliz vid havet** den 22 maj då forskare och allmänhet hjälps åt att hitta så många arter.
- **Naturvägledaren flyttar till havet** är tre programpunkter med olika ingång (fåglar, litteratur och mindfulness) vid havet.
- **Natur för de minsta:** vi upptäcker färger, former, ljud och dofter med barn mellan 1-3 år.
- **Musik i redet** på Nationaldagen med Christianstads symfoniker är en tradition sedan många år. Nu blir det av igen! (hoppas vi)
- **Invigningar** av Grodleken, naturreservatet Ekenabben och naturreservatet Södra Äspet

Pedagogisk verksamhet

Vi fortsätter att träffa runt 80-100 elevgrupper och pedagoger under 2022. Samarbetet med Lärarutbildningen vid Högsolan Kristianstad och med Vattenrikets ekologer fortsätter som viktiga inslag. Vi kommer att ha många klassbesök vid våra nya biosfärklassrum vid Snickarhaken och Sånnarna.

Vi fortsätter också med Biosfärlägrret och temat för 2022 blir såklart havet. Efter biosfärlägrret fortsätter naturpedagoger och feriearbetare till havet och erbjuder aktiviteter där under fyra dagar

Vi kommer att lägga mycket tid i två projekt, ett LONA projektet och ett WWF projektet. Under 2022 ska Biosfärklassrummet vid Sånarna färdigställas inom LONA projektet. Inom WWF projektet ska vårt nya verktyg för att kartlägga ekosystemtjänster längs kusten, *Östersjökompassen*, testas med elevgrupper och därefter gå till tryck och spridning.

Utställningen

Varje år gör vi förbättringar i utställningen för att uppfylla Naturvårdsverkets riktlinjer och för att koppla till vårt årstema. Under 2022 fokuserar vi som sagt på havet. Några av nyheterna i utställningen är:

- **Havshörna:** Längst bak i naturums utställning bygger vi upp en spännande havshörna för de minsta.
- **Östersjöakvarium:** Vi kompletterar vårt stora sötvattensakvarium med ett brackvattenakvarium med växter och kryp från vår kust.
- **Opteryx ny version:** Den populära åkattraktionen Opteryx får en helt ny version av första filmen i högupplöst version.
- **Bilder från havet i hörsalen:** Havet flyttar in i hörsalen genom de elva stora bilderna. Det blir allt från drönarscener från vår vackra kust till livet under ytan.

Bokningsbara aktiviteter

Vi erbjuder åter ett brett utbud av guidningar och föredrag till bokade grupper. Utbudet framgår av vår hemsida <https://vattenriket.kristianstad.se/naturum/guidningar/>

- Under året kommer vi att utveckla ett **föredrag om havet**.

Utvecklingsarbetet

Naturum driver och deltar i många olika utvecklingsarbeten. Några av de viktigare under 2022 är:

- **LONA projektet Upplevelser längs Skåneleden i Vattenriket.** Inom projektet kommer vi att få Grodleden på plats vid Ekenabben. Det är en motorikbana med många upplevelser kopplade till arterna vid Ekenabben. Naturums naturvägledare står för upplägg och illustrationer.
- **LONA projektet Spadar, blommor och bin i Biosfärklassrum Sånarna.** I ytterligare ett projekt med extern finansiering kommer vi att lansera Biosfärklassrum Sånarna under året. Skolklasser och pedagoger kommer tillsammans med naturpedagogerna och Vattenrikets ekologer att göra naturvårdsnytta och återskapa 150 m² sandblottor.
- **Konstprojekt Sånaskolan:** Det finns en fin koppling mellan LONA projektet och det konstverk som Pia Sandström skapar i Sånaskolans utemiljö. Naturpedagogen finns som en resurs för pedagoger och elever att få ökad förståelse för sandmarkerna genom LONA projektet Spadar, blommor och bin i Uteklassrum Sånarna.

- **Hela Sverige blommar:** En yta plöjs upp och sås in vid naturums entré och ett bihotell flyttas till platsen. Inne på naturum delar vi ut påsar med fröer- allt för att gynna våra vilda pollinerare.
- **Biosfärambassadörer:** Tillsammans med Biosfärenheten utbildar vi biosfärambassadörer i Vattenriket.
- **WWF-projekt Återskapa Östersjöns livskraft.** Detta är ett stort projekt där Biosfärkontoret har många åtaganden. Naturums roll är bland annat att ta fram ett Uteklassrum Havet och Östersjökompassen, ett verktyg för att mäta ekosystemtjänster längs Östersjökusten. Båda delarna kommer att lanseras under året.



Östersjökompassen lanseras 2022.

Naturumhuset, fastigheten

Naturum ligger på pålar mitt ute i vattnet i en unik miljö. Administrativt är naturums verksamhet del av kommunledningskontoret och är hyresgäst till Tekniska förvaltningen som sköter drift och underhåll av huset. För caféet finns ett driftsavtal med en entreprenör. Under kommande år är det ett par saker som är viktiga att lyfta fram:

- **Upphandling av driften av café:** Avtalet med nuvarande krögare går fram till 30/9. Därefter finns möjlighet till förlängning om restauratören vill.
- **Förslag på åtgärder för balkar:** Det har kommit fram att de utvändiga delarna av husets limträbalkar har blivit ansatta av röta. Tekniska förvaltningen kommer att tillsätta en projektledare och upphandla förslag på åtgärder från konsultfirma.

Karin Magntorn

Karin Magntorn, Naturumföreståndare
2021-12-14